

Zsolnai Márton

Szaknyelvi magyarnyelv-oktatás: agrártudomány

1. Bevezetés

Az 1970-es években a különféle hazai felsőfokú oktatási intézményekben tanuló külföldi hallgatók számára nemcsak általános magyar nyelvkönyvek készültek, hanem az intenzív előkészítő év után tanulmányaikat magyar nyelven folytatók szaknyelvi oktatásához is szerkesztettek kiadványokat. Az agrár, pedagógiai, orvosi, műszaki szaknyelv oktatása elengedhetetlen volt ahhoz, hogy a külföldi diákok sikeresen megtanulják a speciális szakmai ismereteket, és vizsgát tegyenek az egyetemi tanórák anyagából is.

Bencsáth Aladárné és Kálmán Mária (1971) *Magyar nyelv az agrártudományi, kertészeti, erdészeti egyetemek és felsőfokú tanintézetek külföldi hallgatói részére* című egyetemi jegyzete az agrártudományi képzések hallgatói számára nyújtott segítséget a szaknyelv elsajátításában. Habár ez a szaknyelvi magyar nyelvkönyv ma már elsősorban csak tankönyvtörténeti szempontból jelentős, az 1970-es években országszerte fontos segédanyag volt a külföldi agrártudományi hallgatók tanítása során.

Írásomban röviden bemutatom a tankönyv megjelenésének intézményi és oktatástörténeti hátterét, a szaknyelvi magyar nyelvkönyvek általános jellemzőit, a kiadvány alapvető adatait, a tananyag összeállításának szempontjait, felhasználási lehetőségeit, a könyv fizikai megjelenését, főbb témaköreit / olvasmányait és az azokhoz tartozó feladattípusokat. Végezetül a tankönyv mai felhasználhatóságáról és az agrár-természettudományi szaknyelv oktatásának jelenlegi helyzetéről szólok.

2. Intézményi és oktatástörténeti háttér

Bencsáth–Kálmán (1971) említett egyetemi jegyzete az ELTE Magyar mint Idegen Nyelv (MID) Tanszékének korai történetéhez köthető. A tanszék honlapján¹ olvasható ismertető szerint 1957-ben jött létre az ELTE Bölcsészettudományi Karán a mai MID-tanszék elődintézménye, a Központi Magyar Nyelvi Lektorátus. Legfőbb feladata a külföldi egyetemisták intenzív felkészítése volt a magyar nyelvű egyetemi képzések elvégzésére. Az ösztöndíjasok a világ minden tájáról érkeztek. Később, a külföldi hallgatók növekvő száma miatt újabb intézményt hoztak létre: 1957-ben megalakult a Külföldi Ösztöndíjasok Egyetemi Előkészítője, amely később Nemzetközi Előkészítő Intézet (NEI) néven vált ismertté. Ettől kezdve a kibővített lektorátus feladata volt az egyetemeken az általános nyelvoktatás mellett a szakmai magyar nyelv oktatása, valamint a vizsgáztatás, a szigorlatok lebonyolítása is (Szili 2017).

Míg az általános nyelvet idegen nyelveket is beszélő magyar szakos tanárok tanították, a szaktárgyakat matematika, fizika, biológia, történelem és egyéb szakos szaktanárookra bízta, akik megtanulták, hogyan lehet a szükséges mértékben redukált nyelvezettel matematikát, kémiát, jogi és agrár alapismereteket tanítani. Kialakították a háromfokozatú nyelvoktatást. Ez azt jelentette, hogy alapfokon 500, középfokon 1500–2000 lexikai egységet tanultak meg a hallgatók, felsőfokon pedig a szaknyelv szókincsével ismerkedtek meg. Különlegesnek számít, hogy ebben az intézményben heterogén csoportokat szerveztek, és közvetítő nyelv

¹ <http://mid.elte.hu/index.php/a-tanszek-tortenete/>

nélkül tanítottak. A cél az volt, hogy a diákok képesek legyenek megérteni, sőt jegyzetelni a magyar nyelvű egyetemi előadásokat, és vizsgázni tudjanak magyarul. Így a beszélt nyelv oktatása háttérbe szorult, a kommunikációs készségeket elsősorban a célnyelvi környezet formálta (Nádor 2018).

A külföldi hallgatók szaknyelvi képzéséhez egyetemi jegyzeteket írtak, amelyek kidolgozásában a Nemzetközi Előkészítő Intézet munkatársai, az egyetemeken dolgozó oktatók és külső szakértők is részt vettek. Az orvosi szaknyelv mellett pedagógiai, bölcsészettudományi és agrártudományi szaknyelvi jegyzetek is készültek (Szili 2017).

3. Szaknyelvi magyar nyelvkönyvek

Miért fontos egyáltalán, hogy milyen tankönyvet használunk? A 21. századi nyelvtanulóknak az internetes újságok, blogok / vlogok és nyelvtanulós applikációk világában tényleg szüksége van tankönyvre? Bár a nyelvtanulási szokásaink változnak, egy jól strukturált, magas minőségű tankönyv használata mindenképpen elősegítheti a nyelvtanulás hatékonyságát.

Schmidt (2020) szerint a tankönyv mint a nyelvoktatás egyik külső tényezője kulcsszerepet játszik a nyelvtanításban. A megfelelő tankönyv kiválasztásának szempontjai között szerepel a nyelvtanuló nyelvi szintje, előzetes ismeretei, továbbá az anyanyelve és az, hogy használunk-e közvetítő nyelvet az oktatás során. További szempontot jelent a tanulók életkora, előzetes nyelvtanulási tapasztalatai, céljai, igényei és egyéni sajátosságai, illetve a tanfolyam intenzitása. Az elmúlt évtizedekben a MID-tankönyvek folyamatos változáson mentek keresztül, a jelenleg elérhető könyvek sokfélék és változatos célokra használhatóak. Fontos azonban, hogy a nyelvtanulók igényeihez, előzetes tudásához és céljaihoz illeszkedő tankönyvet válasszunk. Míg az angol vagy a német nyelv tanításakor a túl nagy választék nehezíti meg a döntésünket, a magyar mint idegen nyelv oktatása során épp ellenkező a helyzet – még akkor is, ha manapság sokkal több lehetőség közül választhat a nyelvtanár, mint például húsz évvel ezelőtt. Korábban a kevés forgalomban lévő tankönyv mellé a MID-tanárok kemény munkával maguk készítették el a saját kiegészítő tananyagaikat.

Bár a tankönyvválaszték továbbra sem bőséges, az elmúlt években több jól használható, modern tankönyvcsalád is létrejött, amelyek komplex és változatos lehetőséget nyújtanak az oktatáshoz (Dóla 2020: 40). Az újabb tankönyvsorozatok (*kurzuskönyvek*, vö. Schmidt 2020: 39), mint például a *MagyarOK* vagy a *Lépésenként magyarul* biztos alapot adnak a tanításhoz, és elkísérik a nyelvtanulót az A1-estől egészen a B2-es szintig, azonban magasabb nyelvi szinteken vagy a szaknyelvoktatás tekintetében sajnos sokkal kevesebb lehetőség adódik. Létezik például egy magyar üzleti nyelvkönyv és munkafüzet a gazdasági szaknyelv elsajátításához (Laczkó–Rácz 2004), de sajnos nagyon nehezen lehet beszerezni. A PTE kiadásában hiánypótló C1-es szintű kiegészítő anyagok (*tematikus tankönyvek*, vö. Schmidt 2020: 39) jelentek meg, amelyek ugyan kiváló lehetőséget nyújtanak a haladó nyelvtanulóknak (pl. Walsch Mester–Kovács 2018), mégsem lehet egyértelműen szaknyelvi kiadványnak nevezni őket.

Az orvosképzésben komoly hagyománya van a szaknyelvoktatásnak (Marthy 2021): Debrecenben, Pécsen, Szegeden és Budapesten is nagy számban tanulnak külföldi hallgatók, ezért a tananyagfejlesztés kifejezetten fontos a magyar orvosi szaknyelv oktatásához. A Semmelweis Egyetemen például a Szaknyelvi Intézet oktatói olyan egyetemi jegyzeteket állítottak össze, amelyekből az Általános Orvostudományi Kar külföldi hallgatói az első szemesztertől kezdve úgy tanulhatnak magyarul, hogy a grammatikai szerkezeteket azonnal az orvosi szaknyelvbe ágyazottan ismerik meg, illetve a magyar nyelvet az orvos–beteg kommunikációra építve, dialógusok segítségével tanulják (Weidinger 2021). Ezen kívül több egyetemen használatos egy korábbi kiadvány: az *Egészségére!* című nyelvkönyv (Marthy

2010), amely a magyar orvosi szaknyelv oktatására készült. Léteznek továbbá az 1970-es és 80-as években kiadott NEI-s egyetemi jegyzetek is a jogi, orvosi, pedagógiai, természettudományi területeken történő továbbtanulás elősegítésére, bár ezek a mai kor igényeit már nem elégítik ki.

A szaknyelvi magyar nyelvkönyvek kapcsán összességében elmondható, hogy nem áll rendelkezésre megfelelő mennyiségű és minőségű tankönyv, ami részben az alacsony kereslettel magyarázható. A szaknyelvet oktató MID-tanárok ezért kénytelenek saját maguk elkészíteni a tanulók igényeihez igazított tananyagot.

4. Az agrár szaknyelvi tankönyv rövid bemutatása

A Magyar nyelv az agrártudományi, kertészeti, erdészeti egyetemek és felsőfokú tanintézetek külföldi hallgatói részére című egységes jegyzet, kézirat a Tankönyvkiadó gondozásában jelent meg 1971-ben; a tankönyvet Bencsáth Aladárné² és Kálmán Mária állította össze, a lektorálást Horváth Károlyné és Végh József végezte. A 124 (A5-ös) oldal terjedelmű jegyzetet összesen 340 példányban adták ki.

Az *Előszóban* a szerzők megnevezik a budapesti Kertészeti Egyetem és a gödöllői Agrártudományi Egyetem munkatársait,³ akik szakértőként, tanácsadóként segítették a munka létrejöttét. A szakértők a két részt vevő egyetem változatos szervezeti szintjeit képviselik, így az oktatók, a vezetőség és a nyelvtanárok tapasztalatai egyaránt érvényre jutottak a jegyzet elkészítése során. A szakmai tanácsadók részt vettek az anyag gyűjtésében, elrendezésében, és hasznos módszertani tanácsokkal segítették a szerzőket. A közös munka eredményeként sikerülhetett a felhasznált szövegeket úgy átalakítani a nyelvtanítás céljaihoz igazítva, hogy közben a szakszövegek tényszerű tartalma ne torzulhasson.

A szerzők kijelentik, hogy a jegyzetben megjelenő témakörök kapcsán az agrárképzésben részt vevő első és második évfolyamos hallgatóknak kínálnak olvasmányokat. Ez megmagyarázza, hogy bár a címben jelen van az agrár, a kertészeti és az erdészeti tudományterület is, a jegyzet elsősorban a közös, alapozó agrártudományi tantárgyakhoz kíván általános szaknyelvi felkészítést nyújtani.

Már a tankönyv fizikai megjelenése is elárulja, hogy egy, az 1970-es években kiadott jegyzetről van szó. Az A5-ös méret optimálisan kielégíti az egyetemi jegyzethez rendelt elvárásokat. A kiadvány egyáltalán nem vastag; méretbeli jellemzőinek köszönhetően praktikusán szállítható. A felhasznált régi barna papírt a mai kor igényei bőven felülmúlják, azonban a mosolygásra készítő retró dizájn ellenére is meg kell jegyezni, hogy a könyv ötven év elteltével is meglepően jó állapotban van. Bár elmúlt felette az idő, 1971-ben kifejezetten jó minőségű, szabványszerű jegyzetnek számíthatott.

A borító és a címoldal középre zárt elrendezésben tartalmazza a legfontosabb intézményi és nyomdai információkat. A betűméret kényelmesen olvashatóvá teszi a tartalmi oldalak anyagát, bár a sorköz elég kicsi, így a jegyzetelés külön füzetet igényel.

A tartalomjegyzék a tankönyv végén található. Az olvasmányok összesen hat nagy téma köré rendeződnek:

² Bencsáth Aladárné az 1960-as és 70-es években az agrár jegyzeten kívül más szaknyelvi jegyzeteket is készített, többek között a műszaki, a bölcsész és a közgazdasági területeken tanuló hallgatók számára (Bándli 2017: 18).

³ Név szerint: Dr. Tamási János egyetemi docens, Dr. Soós Pál dékánhelyettes, Dr. Udvari László dékánhelyettes, Hajnal László osztályvezető, Kemény György nyelvtanár.

- (1) *A növénytani ismeretek alapjai*
- (2) *Az állattani és állattenyésztési ismeretekből*
- (3) *Talajtani ismeretek*
- (4) *Gépesítési alapismeretek*
- (5) *A mezőgazdaság gépesítése*
- (6) *A mezőgazdasági üzemtan alapfogalmaiból*

A témák alá tartozó olvasmányok mindegyike egy–másfél oldalas; a szövegeket általában nyolc–tíz feladat követi.

A tankönyv tematikus felépítése elsősorban a szakszókincs tanításának / tanulásának kedvez. A szerzők a szövegekben aláhúzással jelölték az új fogalmakat, kulcsszavakat és fontos kifejezéseket, amelyekre vonatkozóan (legtöbb esetben) a szöveg után következő első gyakorlat nyújt egyszerűbb (vagy néha kevésbé egyszerű) megfogalmazású magyarázatokat. A további gyakorlatok jellemzően kérdés–felelet alapúak, ahol szóbeli vagy írásbeli választ kell adniuk a tanulóknak a szövegre vonatkozó egyszerű kérdésekre, illetve gyakoriak a kiegészítő feladatok is, ahol mondatokba kell beilleszteni a megadott szakkifejezéseket. Helyenként tollbamondást is szerepel a javasolt feladatok között. A grammatika tanítása integráltan van jelen, illetve tipikus nyelvtani jellegű gyakorlat az, amikor bizonyos grammatikai szerkezeteket kell megkeresni a szövegben, de találhatóak transzformációs és csoportosító feladatok is.

5. Az agrár-természettudományi szaknyelvoktatás jelenlegi helyzete

A fent bemutatott tankönyv használhatósága napjainkban erősen megkérdőjelezhető. Nemcsak azért, mert a mai nyelvoktatásban használt tankönyvekhez és tananyagokhoz képest elavult jegyzetről van szó, hanem azért is, mert ma nincs jelen az 1970-es években jellemző mértékben hasonló célközönség. Már nem jellemző az az állapot, ami a rendszerváltásig fennállt, tudniillik, hogy „minden külföldi ösztöndíjas egyetemista magyar nyelven tanult, segítségül heti 4–8 magyarórát látogatott (kötelezően), és másod-, illetve harmadéves korában záróvizsgát tett magyar nyelvből” (Nádor 2018: 36).

Ugyan az utóbbi időben például a *Stipendium Hungaricum* ösztöndíjasoknak szükséges magyar nyelvórákat látogatniuk, majd magyar nyelvből vizsgát tenniük, ellenkező esetben csökken az ösztöndíjuk összege,⁴ és ez talán még azokat a hallgatókat is motiválja egy kicsit a magyartanulásra, akik ellenkező esetben nem biztos, hogy beiratkoznának egy nyelvtanfolyamra, ám az egyéves, heti 4 órás magyartanulás végére a legtöbben csak egy bemeneti A2-es szintre jutnak el, azonban szaknyelvet ilyenkor még nem szoktak tanulni.

A kertészettudományi és agrár képzési területen tanuló külföldiek jelentős részét a külföldi egyetemokről egy vagy két félévre érkező ösztöndíjasok teszik ki, de viszonylag sokan jelentkeznek a magyar felsőoktatásba teljes képzési szakaszú alap- és mesterképzésre vagy éppen doktori képzésre is. A <https://www.felvi.hu/> alapján a 2021/22-es felsőoktatási felvételi során összesen 344-en jelentkeztek angol nyelvű agrár vagy az agrártudományokhoz kötődő természettudományi képzésre (pl. biológia, kertészmérnöki, környezetkultúra, környezettan, mezőgazdasági mérnöki BSc és biológus, biotechnológia, élelmiszermérnöki, kertészmérnöki, környezettudomány, mezőgazdasági biotechnológia, tájépítészet és kertművészet, vadgazda mérnöki MSc).⁵ A 115 első helyes jelentkező közül összesen 76-ot vettek fel, de azt nem lehet

⁴ Tempus Közalapítvány: *Magyar mint idegen nyelv és kultúra*. <https://tka.hu/palyazatok/13151/magyar-mint-idegen-nyelv-es-kultura> (2021.11.29.)

⁵ Felvi.hu. *Jelentkezők száma*. A 2021/22 általános felsőoktatási felvételi során meghirdetett és elindult angol nyelvű agrár/természettudományi szakok.

tudni, hogy közülük hányan külföldiek vagy esetleg magyarok.⁶ A 76 felvett jelentkező többsége valószínűleg megkezdte a tanulmányait, azonban a jelentkezők számából az látható, hogy országszerte két–három fős csoportokban elszórtan. Két kiemelkedő helyszín az ELTE angol nyelvű biológus mesterképzése 44 fővel és a MATE budapesti képzési helyszínén a kertészmérnöki alapképzési szak.

A kertészmérnöki szak mintatantervében nincs magyar szaknyelv, de még csak általános magyar mint idegen nyelv sem. Az egyetem régi honlapján magyarul és nehezen megtalálható helyen szerepel információ egy egyéves előkészítő évfolyamról,⁷ amely az első félévben heti 30, a második félévben heti 25 magyar nyelvórából áll.

A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem létrejötte után az angol nyelvű honlapon a *Prospective Students* menüpont alatt már könnyen elérhető helyen olvashatók az előkészítő évfolyamról szóló információk.⁸ A második félévben választhatnak a hallgatók két modul közül, amelyek már szaknyelvi oktatást jelentenek: *Business, Economics, and Social Sciences* vagy *Agriculture, Environment, and Technical Studies*. A MATE MID tantárgyfelelőse elmondta, hogy az agrármodul valóban működik a nagy múltra visszatekintő egyéves egyetemi előkészítő második félévében, a tanulmányban bemutatott jegyzetet azonban már nem használják, inkább saját készítésű tananyagokból dolgoznak. Az előkészítő évet követően, illetve az angol nyelvű képzésbe becsatlakozók esetében az egyetem legtöbb képzési helyszínén a diákok igényeihez igazodva alakulnak haladó nyelvi csoportok, esetlegesen egyéni vagy kiscsoportos mentorálás keretein belül zajlik néha szaknyelvi oktatás is. A MATE-n Budapesten, Gödöllőn, Kaposváron, Szarvason és Keszthelyen is dolgoznak magyar mint idegen nyelvi tanárok, akik oktatják és mentorálják a külföldi hallgatókat, kifejezetten szaknyelvi oktatás azonban csak az intenzív előkészítő évfolyam második félévében folyik, amikor a hallgatók már elérték egy B1-es szint körüli nyelvtudást.

Az ELTE is kínál általános magyar nyelvi kurzusokat,⁹ kifejezetten szaknyelvi oktatást azonban a biológus mesterképzés mintatantervének keretein belül nem találtam. A bölcsészképzés esetében megjelenik a szaknyelv oktatása: a magyar BA szakot végző külföldi hallgatók a második félévtől kezdve a tartalomra fókuszáló irodalmi, nyelvészeti órákon vesznek részt, ahol már szaknyelvi szövegeket is kell olvasniuk (Bándli 2021).

6. Összegzés

Összességében tehát az agrár-természettudományi szaknyelv oktatására kevés igény és lehetőség van manapság a szervezett csoportos nyelvtanítás keretein belül, azonban egyéni nyelvórákra elszórtan szükség lehet a tanulmányaikat magyarul végző külföldiek vagy az angol képzéseken tanuló, magyarul már jól beszélő diákok esetében. Az egyetemet frissen elvégzett fiataloknak, illetve a munkalehetőségek miatt Magyarországra érkező, az agrár területen elhelyezkedő külföldieknek is szükségük lehet a szakmai magyar nyelv elsajátítására. Ennek a viszonylag szűk rétegnek az oktatásában a fentiekben bemutatott egyetemi jegyzet mint kiegészítő anyag felhasználható lehet, bár elavult formai és tartalmi jellemzői okán kétséges, hogy egy mai magyar mint idegen nyelvi tanár a használata mellett dönt. További nehézséget jelent, hogy kevés olyan MID-tanár van, aki otthonosan mozog az agrár- és természettudományi területeken, ezért a szaknyelvoktatást, illetve az ilyen jellegű

⁶ Valószínűleg sok magyar felvételiző bejelölte a magyar képzés angol megfelelőjét is; ugyanakkor nem biztos, hogy a Stipendium Hungaricum ösztöndíjasok a felvi.hu oldalon jelentkeznek, így a jelentkezők és felvettek statisztikáiban sem jelennek meg.

⁷ <http://nyelviintezet.szie.hu/nyelvvoktatas/magyar-nyelv?language=en> (2021.11.02.)

⁸ <https://archive.uni-mate.hu/en/prospective-students/preparatory-course-hungarian-language> (2022.05.01.)

⁹ <https://www.elte.hu/en/language-courses/hungarian/general> (2021.11.02.)

korszerű tananyagok írását csak több diszciplínából érkező szakemberek együttműködésével lehet hatékonyan és szakszerűen megvalósítani.

Irodalom

- Bándli Judit 2017. A műhely, ahol a magyar mint idegen nyelv szakmává vált. *THL2* 17/1–2: 13–28.
- Bándli Judit 2021. „Ritkaságok tanítása” – A magyar mint idegen nyelv a hazai bölcsészképzésben. In: Bándli Judit – Pap Andrea – Zajacz Zita (szerk.): *MID-körkép. Magyar mint idegen nyelv. Oktatási helyzetek, módszertani tudnivalók*. ELTE Bölcsészettudományi Kar, Budapest. 53–76.
- Dóla Mónika 2020. *Módszertani útmutató a magyar nyelv tanításához*. KRE – L’Harmattan, Budapest.
- Dr. Bencsáth Aladárné – Dr. Kálmán Mária 1971. *Magyar nyelv az agrártudományi, kertészeti, erdészeti egyetemek és felsőfokú tanintézetek külföldi hallgatói részére*. Tankönyvkiadó, Budapest.
- Laczkó Tibor – Rácz Edit 2004. *Magyar üzleti nyelvkönyv*. Debreceni Nyári Egyetem, Debrecen.
- Marthy Annamária 2010. *Egészségére! Magyar orvosi szaknyelv*. Semmelweis Kiadó, Budapest.
- Marthy Annamária 2021. A magyar mint idegen nyelv oktatása az orvosképzésben. In: Bándli Judit – Pap Andrea – Zajacz Zita (szerk.): *MID-körkép. Magyar mint idegen nyelv. Oktatási helyzetek, módszertani tudnivalók*. ELTE Bölcsészettudományi Kar, Budapest; 113–127.
- Nádor Orsolya 2018. *Tanított (anya)nyelvünk*. KRE – L’Harmattan, Budapest.
- Schmidt Ildikó 2020. *Magyarnyelv-tanítás gyermekeknek*. KRE – L’Harmattan, Budapest.
- Szili Katalin 2017. *A tanszék története*. ELTE Magyar mint Idegen Nyelv Tanszék.
<http://mid.elte.hu/index.php/a-tanszek-tortenete/>
- Walsch Mester Ágnes – Kovács Renáta 2018. *Variációk négy témára*. PTE ÁOK, Pécs.
- Weidinger Andrea 2021. *Magyar orvosi szaknyelv 1–2*. Semmelweis Egyetem Szaknyelvi Intézet, Budapest.

Internetes oldalak

- ELTE: <https://www.elte.hu/en/language-courses/hungarian/general>
- Felvi.hu: <https://www.felvi.hu/felveteli/ponthatarok-statisztikak/elmult-evok/ElmultEvek/index.php/elmult-evok-statisztikai/>
- MATE: <https://archive.uni-mate.hu/en/prospective-students/preparatory-course-hungarian-language>
- SZIE: <http://nyelviintezet.szie.hu/nyelvoktatas/magyar-nyelv?language=en>
- Tempus Közalapítvány: <https://tka.hu/palyazatok/13151/magyar-mint-idegen-nyelv-es-kultura>

Zsolnai, Márton

Hungarian for specific purposes: Agricultural science

This paper discusses the historical and contemporary aspects of the teaching of Hungarian as a foreign language for specific purposes, namely for agricultural sciences. In the 1970s, not only general grammar books and textbooks were prepared for international university students, but coursebooks for academic purposes were also published for those university students who continued studying Hungarian after the general preparatory year, within their chosen field. The teaching of the agricultural, pedagogical, and medical language was essential for foreign students to successfully take part in their university programmes. Through the introduction of a 1971 coursebook written for students of agricultural sciences, this paper assesses the situation of teaching Hungarian for agricultural purposes before the change of the political system in Hungary, and today.